

SPOJ NÁS

ŘÍJNOVÝ SPECIÁL 2018

JSI PRO MNE
DAREM A CESTOU
KE SVATOSTI

ŘÍJNOVÝ TÝDEN 2018

JSI PRO MNE DAREM A CESTOU KE SVATOSTI

S vděčností si uvědomovat
obdarování:

- **V historii, kořenech**
 - českého Schönstattu
 - vlastních začátků
- **V organismu vazeb**
 - vycházejících z úmluvy lásky
 - jeden s druhým, v druhém a pro druhého (hnízdě)
 - harmonické upoutání na věci, místa, osoby, práci a ideje
 - jako lék na lhostejnost doby

„Svatost jako životní síla“

Žít svatost všedních dnů

- definice svatosti = bohumilá harmonie mezi celistvým upoutáním na Boha, práci a lidi ve všech životních situacích
- vzývat Královnu lásky, která dává růst a zrát
- vytvářet radostné klima k růstu (přijetí, ocenění, vcítění)

Doporučená literatura:

A. Nailisová: Svatost všedního dne
A. Nailisová: Posvěcení všedního dne
ŘT 2010 - P. Hug: Organismus vazeb

Další:

P. Wolf: Tvá úmluva, naše poslání
P. Wolf: Svatyňka – pramen života

MILÉ ČTENÁŘKY A MILÍ ČTENÁŘI,

připravili jsme pro Vás speciální číslo Spoj nás o letošním Říjnovém týdnu, který proběhl v Rokoli 18. - 21. října.

Speciální číslo vychází ve dvou verzích: jedna je barevná a obsahuje více grafiky. Tu si můžete například stáhnout na počítač, nebo ji mít u sebe v telefonu. Druhá verze je černobílá a zjednodušená pro tisk.

*Snad Vám speciální číslo udělá radost a přinese mnoho inspirací a požehnání.
Redakční tým Spoj nás*

ŘÍJNOVÝ TÝDEN 2018 - I.

Vycházíme z kořenů

Žijeme autentické a silné vazby
Volíme cestu svatosti, cestu růstu a zrání
jsme zahajovali právě 18. října mší svatou
v kapličky u Pramene. Vždycky se snažíme
navazovat na své kořeny, na naše národní ko-
řeny, tentokrát to mělo ještě jeden význam na-
víc. V roce, pro nějž jsme hledali myšlenkový
proud, budeme slavit 80 let Schönstattu u nás.

První páteční přednášku pro nás měl To-
máš Mičaník, který se už roky zabývá shro-
mažďováním materiálů ze života P. Štěpán-
ka, prvního českého schönstattského kněze.
A tak jsme viděli jeho rodný dům, spolužáky,
sledovali jsme jeho touhu po studiu, po Bohu,
jeho apoštolské charisma, celý jeho život až
do druhé světové války. Na pokračování se
už teď těšíme, protože se ho dočkáme už na
rokolské pouti v květnu 2019.

K čemu ještě jsme se chtěli vrátet? V příš-
tím roce to také bude 5 let od velkého výročí,

na něj jsme se tak dlouho připravovali a plni elánu jsme pak vyrazili do všedních dnů naplňovat
slova vyslání do dalšího století P. Waltera, tehdejšího předsedy generálního prezidia. On nás
tehdy vyzýval, abychom se zaměřili na tři prvky spirituality:

O upoutání a jejich významu pro vyvíjení zdravého přirozena i nadpřirozena mluvil P. Walter v pátek
odpoledne. V sobotu se přes svatost, kterou můžeme žít každý z nás v tom nejvšednějším dni, dostal
opět ke vztahům k lidem okolo nás, k růstu v lásce a pomalého zrání do představy, jakou o nás milující
Bůh otec měl, když nás povolal k životu.

K. Stejskalová

PŘEDNÁŠKA P. HEINRICHA WALTERA - ŽIJEME AUTENTICKÉ VZTAHY

(zatím jen pracovní verze překladu)

Mám teď velkou nevýhodu, že neumím
česky. Mám výhodu, že tu mám překladatele.

Byl jsem pozván, abych zde promluvil,
neboť téma souvisí se slovem vyslání

z jubilea v Schönstattě. Mluvil jsem tam
o třech krocích jako směru pro budoucnost
- žít autentické vazby, volit cestu svatosti
a rozhodnout se pro misionářské působení.
Dnes bych rád mluvil více o vazbách. Mnohé
je známé, ale jde o to hlouběji se ponořit do
toho, jaké je to schönstattské pozadí. Pro P.
Kentenicha je pedagogika vazeb, psychologie
vazeb a teologie vazeb centrální hodnotou.

Chci se věnovat hlavně vzniku a rozvoji
pedagogiky P. Kentenicha. Pokud jsou vazby

naší cestou ke svatosti, tak musíme rozumět tomu proč. P. Kentenich od počátku sledoval, jak důležité jsou pro jeho svěřence vazby. Vždy upozorňoval na to, jak tyto vazby vznikají. P. Kentenich k tomu byl velmi citlivý, protože sám na vlastní kůži zažil negativní zkušenost a touhu po vazbách. Víme, že vyrůstal bez otce, že víceméně vyrůstal u prarodičů. Nezažil, co je to normální, zdravá rodina. Proto byl zvlášť citlivý na toto téma. Pak jako mladý zažil krizi. Nazval ji racionálně voluntaristickou (volní) krizí. Mluví o přehnaném idealismu a individualismu, který nepotřebuje a neumí navázat vztahy (vazby). Udělal hlubokou zkušenost, jak takovou krizi překonat. Hlubší citové kontakty zažil až jako mladý kněz ve farnostech, kde se setkával s mnoha lidmi. Sám říká, že to byly nejdůležitější zkušenosti pro překonání jeho krize. Dá se říct, že skrze to se stal nově více člověkem. Protože to sám prožil, byl citlivý na podobné situace, které kolem sebe viděl. Zažil růst mnoha duševních nemocí, jejichž příčinou byly právě chybějící vztahy. To byly tedy základy, z nichž vychází jeho zkušenosti s vazbami, se vztahy. Tak v 30. letech přichází ke své diagnóze nemoci doby. Říkal, že budoucnost bude na desetiletí, na staletí určována absencí vazeb a vztahů. Hodně tehdy mluvil o masovém člověku. Dnes toto slovo nepoužíváme. Fenomén, že se děti hned nedokážou navázat, zažíváme u dětí a vnoučat, v partnerství.

Pro P. Kentenicha se diagnóza doby stala životním úkolem. Viděl ji jako výzvu pedagogiky, protože právě za tyto mladé lidi měl v semináři zodpovědnost. Později řekl, že jeho řešením je právě pedagogika vazeb. V koncentračním táboře k tomu získal další zkušenosti. Tak přišel k formulaci (citát je z roku 1954): „*Jenom ten, kdo rozumí a bere*

vážně obrovské vykořenění dnešní doby, je schopen být pozorný k svěbytnosti významu a propojitelnosti životních nití, které za normálních okolností stěží můžeme pozorovat.“

Pokud jsou dnes v církvi nějaké hereze, tak už nejde ani tak o teologické otázky, jako spíš hereze typu, kdo je vlastně člověk. P. Kentenich říká, že nebezpečí tkví v tom, že tato nová nemoc dnešního člověka, ona vnitřní rozervanost, není rozpoznána. Právě o tom napsal biskupům 31. května 1949. Později se to stalo třetím milníkem. Je to vlastně začátek konfrontace s biskupy. Jeden citát: „*Pokud chceme porozumět tomu vření v dnešním duchovním životě, jestli chceme najít společného jmenovatele, pak můžeme mluvit o životní krizi. Ta životní pouta jsou přerušována, přetrhávána, jsou rozvázána. Proto se všude mluví o vykořeněnosti a o nedostatku vazeb.*“

Později o tom diskutoval i s psychology, kteří se touto problematikou také zabývali. Nejdále je dnes výzkum o vzniku vzájemné vazby mezi dítětem a matkou. A pokud právě tato vazba není zdravá, tak vzniká problém s pradůvěrou – bazální důvěrou. Pokud ona pradůvěra chybí, tak je těžké později vytvořit opravdu silné vztahy, které člověka později mohou nést. Vlastně vnímá, že skrze to vznikají narcistické tendence... chybějící pocit vlastní hodnoty.

Na jednom setkání byl vedoucí velkého vydavatelství Herder tázan, co vnímá jako hlavní téma budoucnosti. Podíval se na posluchače a řekl: pocit vlastní hodnoty, pocit vlastní hodnoty, pocit vlastní hodnoty. Nic jiného nás příštích 50 let nebude zaměstnávat. Dnes, 10 let poté, mám pocit, že měl pravdu. Krize vztahů je hluboká,

i když je v dnešní době tolik možností jak kontakty navazovat. Osamělost, frustrace ze vztahů, které se nedaří, to dnes zaměstnává mnohé. Z toho je zřejmé, že v člověku je od narození velká potřeba a touha po vazbě, po vztahu. Ale jak je tato touha po vztazích velká, stejně velká, nebo ještě mnohem větší je neschopnost tuto touhu naplnit.

Celý kontext otázek vazby a vztahů byl v posledních 20 letech (tedy po PJK) hodně zkoumán také v partnerských vztazích. Především v poslední době narůstají problémy dané tím, že partnerství není jen duševní vztah, ale také povinnost institucionální – manželství, řeholní sliby, nebo věčné zasvěcení v nějakém společenství. Všichni vnímáme, že schopnost dlouhodobého vztahu, vazby slábne.

Příklad: Při setkání generálních představených různých společenství v Římě se mnohokrát mluvilo o tom, lidé nejsou schopni složit věčné sliby. Není nutné najít cestu například skládat sliby jen na pět let? Zjistilo se, že více než polovina lidí odchází před složením věčných slibů, protože mají strach věčné sliby skládat. To není otázka etiky nebo morálky, je to otázka duševních schopností. Každým rokem chápu stále lépe, proč je toto učení P. Kentenicha o vazbách - pedagogiky vazeb - tak důležité.

Ted' pár bodů k vazbám. P. Kentenich má v zásadě pozitivní postoj v této otázce. Známe to z učení o druhopříčinách. Stvoření, zvířata, lidé – vše, co existuje, je nejdříve dar Boží a tedy dobré. V Bibli čteme o stvoření, kdy Bůh vidí, co stvořil, a říká, že je to dobré. A to se týká samozřejmě i člověka. Zde máme pozitivní postoj k člověku, i k jeho pudům a vášním. Vždycky to tak v dějinách křesťanství nebylo. Známe z tradice například umrtvování, nebo když lidé cítili nějakou vášeň, tak se

bičovali. P. Kentenich říká: ne, toto není postoj pro naši dobu. On chápal tyto vášně, pudy, jako centrální zdroj člověka. Otázkou je pouze to, jak s tím zacházíme. V jeho učení patří k centrálním pudům¹ člověka láska, radost, ale i Boží pud, touha, přitahování k nadpřirozenému vztahu. Dříve se mělo za to, že základním pudem je pud sexuální. Známe Sigmunda Freuda. P. Kentenichovi bylo jasné, že to je příliš jednostranné vidění člověka. Byl přesvědčen, že právě pud lásky, že toto tíhnutí k lásce je mnohem silnější než sexualita. Proto jsou v jeho pedagogice tak důležité pocity, emoce i podvědomí. To, po čem člověk touží. Vždy mluvil o tom, že toto podvědomí musí být pročištěno. Ale toto podvědomí má být také stále více otevřeno pro to věčné. Vždy byl přesvědčen, že těmto přirozeným pudům máme být otevření. Že to, co přijmu pozitivně, protože to patří ke mně, tak to mohu lépe zpracovat. A čím víc se toto povede, tím víc je možná i pedagogika vazeb.

Ještě se vrátím k tomu tíhnutí k lásce. Láska nám dává správný postoj ke všemu, co existuje. Láska znamená: říkám pozitivní ANO k někomu, kdo je: je dobře, že jsi. A právě na tomto základě může vzniknout vazba. Ty se pro mě staneš důležitým. Ale také nějaká věc se pro mě může stát důležitou. Slyšel jsem, že někteří prodělali rogeriánský

¹ V době P. Kentenicha se pojmem pud označovaly i mnohé touhy a instinkty člověka, kterých bylo veliké množství. Dnes se pud používá jen v souvislosti s pěti základními pudy. Proto dle kontextu by dnes P. Kentenich použil spíše slovo instinkt, touha, tíhnutí, být přitahován atp.

výcvik. Tam jsou zdůrazněny jako důležité postoje úcta, empatie a ocenění. Přestože se s tímto nemohl P. Kentenich osobně srovnávat, protože Rogers přišel později, je obsah toho základního nastavení naprosto stejný. V etosu a ideálu výchovy přichází toto téma - zvláště úcta. Úcta dává klíč k druhému člověku. Empatie je vcítění. P. Kentenich stále mluví o schopnosti vcítit se. Vcítit se do situace člověka nebo třeba společenství. My všichni víme, jak důležité je ocenění. I Písmo o tom mluví. Mluví o tom, že druhý

je důležitější než já. To zůstane jako úkol až do konce lidstva.

Když mluvíme o důležitosti vazby pro cestu ke svatosti, tak to je něco, na čem musíme pracovat: úcta, vcítění, ocenění. Toto jsou cesty ke svatosti. Já budu o svatosti mluvit zítra, ale vy už cítíte, že to je jiný pojem svatosti, než na jaký jsme zvyklí, než jak ho známe z tradice.

Ještě zpátky k lásce. Láska je na začátku egoistická – já chci být milován. Malé dítě

chce být milováno, jinak by nepřežilo. Víme, že láska musí být vychovávána. Každý z nás zažil, co je to otcovská láska, co je otcovská hrdost, nebo otcovská starostlivost. To samé platí pro matku. Jestli mám fyzicky dítě nebo ne, pro sestry a kněze to znamená totéž - cítit za druhého zodpovědnost. To je cesta, jak může vazba, vztah, růst a zrát. Známe vrchol tohoto vývoje. Jsem ochoten dát svůj život za druhého. To říkáme při uzavírání manželství: v dobrých a zlých dnech až do smrti.

Tedy láska jako základní pud, tíhnutí mě propojuje s druhým člověkem a vzniká tak lidská vazba. Samozřejmě vztah k druhému je základ, jádro pedagogiky vztahů. Ale P. Kentenich mluví o organismu vztahů. Tam patří i věci. Například si můžeme představit, že si vytvořím vztah k mým hodinkám. Zacházím s nimi dobře, nikam je nevyhodím, ale samozřejmě nemám být na těch hodinkách závislý. Nebo na mobilu.

P. Kentenich mluvil o vztazích k místům. Mluvil o tom, co na nějakém místě zažiji. Skrze tuto zkušenost pro mě to místo získává hodnotu, význam. Vzniká vazba na toto místo. To všichni známe, na nějakém místě jsme udělali zkušenost, že Bůh existuje. Na to místo si většina umí dobře vzpomenout. Pro mnohé se toto místo stane geografickým středem světa.

Také mluví o vazbě na myšlenky, ideály. Já mohu myšlenky, ideje studovat, ale pokud tam nenastane duševní pouto, tak tyto ideje mohu navzájem klidně vyměnit. Není tak podstatné, kterou z nich zrovna беру. P. Kentenich mluví o tom, že člověk si k těmto věcem potřebuje vytvořit duševní pouto, nit. Vnitřním duševním a emočním propojením vzniká osobnost a pak budu schopen se postavit na odpor idejím, které se mi nelíbí. Zažil jsem mnoho mladých lidí, kteří podobně

jako počítač hodnoty jednoduše vymění. To bylo pro mě drama i politické: nacionální socialismus, komunismus. V Německu jsme hodně trpěli pod vedením NDR. Vyměnil se politický systém, vyměnila se disketa a jsem jiný člověk. Toto drama P. Kentenich viděl a říkal stále: tyto vazby rostou jen pomalu. Potřebují hodně péče a musí být zakořeněny v lásce, musí být propojeny s emocemi. Jedině tak zůstanou trvalé.

U osobní vazby to není jen věc, která má něco společného se mnou, ale je to vzájemné. Tam vzniká synergie. Když se někdo naváže na mě, tak to proměňuje i mne. A pokud získám já vztah k druhému, tak to proměňuje i jeho. To je ten tajuplný proces vazeb. P. Kentenich nám říkal, že to je to nejvnitřnější v novém člověku. Teď to není od něj, někdo jiný formuloval tento proces takto: z lásky se ve svobodě vázat. To je schönstattská cesta. Z lásky, ale vždy ve veliké svobodě a z vlastního rozhodnutí, ale s těmi důsledky vazby, upoutání. Dříve to bylo normální, že každý jednotlivec vyrůstal v síti vztahů. Na vesnici všichni stejným způsobem žili, přemýšleli. Proto práce na vztazích nebyla nutná. Byl to normální, přirozený proces. Dnes je toto prostředí jiné a člověk cítí, že mu něco chybí. Má touhu po vztazích. Statisticky můžeme dnes zjistit, že 90% mladých hledá životního partnera, věrnost na celý život, ale schopnost se takto připoutat na celý život je pod 50%. P. Kentenich říká: musíme s tím něco udělat.

Ještě jeden citát, nevím, jestli to nebude trochu komplikované... (Je dobré si od P. Kentenicha něco přečíst, ale není snadné tomu rozumět.)

„Člověk je určitým způsobem na přirozené rovině všemi nitěmi duše připoután. Normálně rostoucí, zrající člověk potřebuje organismus

vztahů – vazeb lokálních, osobních, vazeb na ideály – a člověk musí zdomácnět v takovémto organismu vztahů. V té míře, v jaké se mu toto daří, tak tím je zdravější.“

P. Kentenich nazývá tu osobní vazbu nejkreativnějším principem dějin světa.

Dalším prvkem pedagogiky vazeb je nadpřirozená rovina. Organismus vazeb v přirozené rovině je základem pro zdravý organismus vazeb v rovině nadpřirozené. Máme tu zkušenost, že vnímání vlastního otce má vliv na to, jaký máme vztah s nebeským Otcem. Pokud jsem měl dobrý vztah se svojí fyzickou matkou, tak je o hodně jednodušší mít krásný vztah s Pannou Marií. To je celý samostatný myšlenkový svět, ke kterému toho P. Kentenich mnoho zpracoval. Teď bych zabíhal příliš do šířky, ale myslím, že každý z nás má v této oblasti svou zkušenost. Cítíme, jaká zodpovědnost leží v zacházení s mladými lidmi. Když si uvědomuji, že já osobně jsem pro mladého člověka transparentem Boha a ne jen prostě přítel, otec, matka. Když do tohoto světa vstupujeme, cítíme, jak velkolepý svět to je. A jak moc dnes trpíme tím, že tento svět pomalu mizí. Celá problematika zneužívání v USA, v Německu, v Irsku – je jedna dimenze této negativní pravdy.

Chci říct ještě pár slov k důležitosti vazeb pro budování společnosti, společenství. V mladé generaci zažíváme odmítání institucí, autority, např. sdružení, politické strany. V Německu to zažíváme dramaticky: velké politické strany dostávají pouze 20%. To samé se týká také společensky zakořeněných manželství. Vzniká alergie proti institucím. Člověk nechce být objektem, kterému se řekne, co má nebo nemá dělat, ale chce být subjektem. Chce být individuum a sám rozhodnout: chci se rozhodnout ve svobodě a chci se rozhodnout pro to, co je autentické.

Proto je dnes autenticita tak důležitou hodnotou. Pokud někdo po mně chce velké věci, ale je autentický, nebude odmítnut. Vždy jsem se divil, jak Jan Pavel II. na světových dnech mládeže požadoval velice mnoho od mladých, ale vždy od nich zažil přijetí, protože byl autentický, pravý.

O těchto souvislostech mluví P. Kentenich často. P. Kentenich stojí na straně lidí, kteří se chtějí svobodně rozhodovat. To je smyslem jeho pedagogiky ideálů a všeho, co od něj víme o vazbách. Jeho cílem je pomoci člověku, aby mohl říci svobodně ano k hodnotám, k věrnosti, spolehlivosti a také k věrnosti v zodpovědnosti.

Naše výchova chce člověka motivovat ke svobodnému přijetí vazeb a skrze to ke schopnosti snášet zátěž. Máme zákon, na němž lze stavět budoucí společnost: svobody kolik možno, povinnosti jen tolik, kolik je nutné, to znamená, kolik je právně vyžadováno, a duchovní péče co nejvíce. Proto je pro nás velkou otázkou, co je pro nás duchovní péče, jak to s ní může fungovat. Toto všechno, co jsem se zde z myšlenek P. Kentenicha pokoušel popsat, to je naše cesta ke svatosti.

Zítřejší chcí mluvit o svatosti všedního dne. Definice svatosti je harmonie mezi afektivní, citově zdůrazněnou vazbou na Boha, dílo (věci), a člověka ve všech situacích života. Předpokládám, že kniha Svatost všedního dne je do češtiny přeložená. Ani německy nemohu nikomu z mladých tuto větu říci, nikdo tomu nerozumí :-)) To je schopnost P. Kentenicha říct to koncentrovaně, ale my to musíme přeložit do srozumitelné řeči.

Co je tedy duchovní péče? Skrze duchovní péči vzniká vazba, protože vychází ze svobody. Jak můžeme lidem pomoci, aby se ve svobodě pro něco rozhodli?

Už je pět hodin. Pokud chcete, ještě bych k jednomu bodu 10 minut něco řekl. Jsem překvapený, jak jsou Češi trpěliví, mají velkou schopnost přijímat věci. Před skupinou německých posluchačů by byl před půl hodinou už konec.

Vsuvka někoho z posluchačů: pokud to je v jiném jazyce a musím se víc koncentrovat, tím spíš tu pozornost udržím déle.

Rád bych něco řekl o práci s proudy. Protože jedním aspektem této duchovní péče je práce s duchovními proudy. Slyšel jsem, že zítra má být nalezeno roční motto, nebo onen „duchovní proud“. Co je proud? P. Kentenich říká, že proud, směr, může vzniknout jen tehdy, jsem-li v kontaktu s tím, co je ve mně a kolem mně živé. Znamená to být stále v kontaktu s druhými lidmi. Slyšel jsem, že tady vedoucí maminek je v tomto mistrně. Je dobré říkat i pozitivní příklady :-)) Tedy dlouhodobě být napojen na druhé. P. Kentenich říkal, že v prvních 10 letech navštívil osobně všechny kněze, věděl o všech jejich problémech i úspěších, o všem, co je zaměstnává. A tak vznikl ten proud, protože věděl od každého, co s ním hýbe. Osobně je navštěvoval, přespával u nich, znal jejich vnitřní radosti i těžkosti. Co z toho plyne? Proud nelze udělat shora směrem dolů, ale vzniká skrze spoustu malých pramínek, které se slévají dohromady a vytvoří proud. Ale ten proud vznikne jen a pouze tehdy, pokud tyto malé prameny nechám splynout dohromady. Musím tedy tyto malé zdroje, prameny znát, musím vědět, co se v srdci, v duši každého jednotlivce děje. A to platí pro každou skupinu, společenství, pro celou zemi. P. Kentenich byl už za doby Josefa Englinga proti tomu, aby kněží měli ve skupinách přednášky. Vy se musíte vzájemně sdílet, co prožíváte, a ne si sednout k nohám kněze.

I když i přednáška může být smysluplná. :-)) Pak říká P. Kentenich, když má vzniknout proud, je důležité rozpoznat ve společenství, kdo je nositelem nějaké ideje. Většinou to začíná u jedné osoby a to nakazí druhého a třetího... A ten, kdo má odpovědnost za skupinu – vedoucí hnutí, představená, rektor – má za úkol osobu, která probouzí tento proud, vyvednout do popředí, protože ta osoba, která to žije, to také nejlépe umí předat druhým.

Rád bych uvedl jeden příklad, který jsem zažil s mužskou mládeží. Měli jsme setkání vedoucích, asi 15 lidí. Každý vyprávěl, odkud přichází. A jeden říkal: já přicházím ze školy Achima. Achim je vedoucí skupiny. Vyprávěl, jak to je pro něj důležité, že je pro něj učitelem života. Najednou bylo ticho a já cítil: teď se něco děje. Tím výrokem – mám mistra, přicházím z nějaké školy – tím se dotknul srdcí ostatních, protože každý měl touhu mít takového mistra, mít mistra z nějaké školy. Další den jsem to použil v kázání. Během dvou let z toho vznikl projekt Škola života, který dodnes existuje. Od 7 do 10 mladých spolu žije rok a říkají tomu Škola života, jako to máme v našich společenstvích – noviciát pro mladé. Jak se to stalo tou školou života? K tomu P. Kentenich říká pár bodů. Říká, že musíte z té myšlenky, „vytáhnout“ onu životní hodnotu. V tomto příkladu je tou hodnotou touha po tom mít mistra z nějaké školy. Jako se dřív učil někdo péct u pekaře. Pekař nebyl jen ten, kdo pekl, ale byl to často člověk, který předával životní moudrost.

Potom, co se podaří odhalit onu hodnotu, tak je potřeba, aby za ní člověk dlouhodobě šel. Tu samou ideu musí stále znovu obnovovat. Já jsem například celý rok mnohde mluvil o Škole života. A jak dále říkával P. Kentenich - je potřeba onu myšlenku stále opakovat

v různých souvislostech. Pokud se objeví další idea, musím podobně zkusit vyzdvihnout v ní skrytou hodnotu. Ale jestli má vzniknout společný proud, tak je potřeba zkoumat, jestli lze ty proudy propojit, jestli mají něco společného. Musíš mít odvahu to vyjádřit nějakým slovem. To poslední: musíš to hluboce zakořenit do hloubi duše, do srdce. Propojit duševně a emočně všechno dohromady.

Jsem přesvědčený, že Češi mají zvláštní schopnost jít do hloubi duše. Jednoduše řečeno - ta idea musí z racionálního, z hlavy, přejít do srdce. A jak říká P. Kentenich - to je to nejtěžší.

Tedy ještě jednou: z pohledu pedagogiky vazeb, která vychází ze svobody člověka, je nejdůležitější duchovní péče. Alternativa k duchovní péči je všechno rozhodnout seshora. Ale Schönstatt není takto stavěný, není to hierarchie, Schönstatt je síť. Tak rozumíme i pojmu „nové společenství“. Proto je pro nás zásadní pracovat na umění duchovní péče. Například na způsobu, jak se nám podaří odhalit, vycítit proud a pak ho rozvíjet. To pak není jen pastorační práce, to je cesta ke svatosti. V tom je skutečné umění porozumění svatosti jako životní síle. Člověk, společenství, které umí vyzářovat, protože „hoří“ v srdci, skutečně žije. P. Kentenich ve vazbách našel cestu, aby srdce opravdu hořelo – jak u jednotlivců, tak ve společenství – stejné hořící srdce jako u Terezie z Avily a dalších svatých – ale na cestě, po níž kráčí dnešní člověk. Stejný cíl svatosti, jako u těch velkých svatých, to je náš cíl, ale cesty, které k tomu vedou, jsou z dnešní doby. A to je něco, co nás může dělat radostnými a hrdými.

PŘEDNÁŠKA P. HEINRICHA WALTERA - VOLÍME CESTU SVATOSTI

(zatím jen pracovní verze překladu)

Dobré ráno!

Naučil jsem se teď tento pozdrav. Moc děkuji za pozvání do Rokole. Byl jsem zde naposledy před 15 lety, kdy jsem tu měl jako provinciál setkání s patres.

Dnes jsem byl pozván, abych mluvil o svatosti. To není zrovna moderní téma pro televizi nebo internet. Ale při Jubileu v roce 2014 toto téma určitou roli hrálo.

Kdo tam z vás tehdy byl? Docela dost.

Jsme tedy svědky velké události, která v říjnu 2014 proběhla v Schönstattu. Všichni ještě máme před očima okamžik, jak Matka Boží přichází do arény a všichni jsme měli dojem, že přichází k nám. Ve světle tohoto zážitku chceme utvářet i tento den.

Protože Maria je obrazem svatosti. Když se k ní modlíme a obnovujeme s ní úmluvu lásky, říkáme tím, že chceme být takoví jako ona. Známe tu modlitbu: Kéž v obraze tvém vždy se zrcadlíme...

A tak jsme tehdy na konci Jubilea slyšeli slova: Volíme si cestu svatosti. Dnes to chceme prohloubit – co je to svatost a jaká k ní vede cesta. A tak navrhuji, abychom toto dopoledne včetně mše svaté šli po cestě svatosti.

Nejdříve se chceme podívat, co člověka motivuje ke svatosti. Co je mou motivací ke svatosti? Obzvláště v době, ve které dnes žijeme. Žijeme dnes v době, kdy nemůžeme být trochu křesťany, buď jsme křesťany naplno, nebo jimi nejsme. Hodně bývá citován teolog Rahner. „Křesťan budoucnosti bude mystikem, nebo nebude vůbec“. Muslimové nám v Německu vyčítají, že nejsme řádní křesťané. „Vaše kostely jsou prázdné, nevidíme, že byste se modlili. Proto se musíte obrátit.“ To říkají muslimové: „musíte se obrátit“. Nevím, jestli jsou v Česku muslimové, ale v dalších zemích – Francii, Španělsku, Německu má přítomnost muslimů velký význam.

A my jako křesťané vnímáme, že čas takové té lidové církve - ten je už pryč. Lidovou církví se myslí: jistě, že jsme křesťané, moji rodiče byli křesťané a všichni ve vesnici jsou křesťané, tak my jsme také křesťané.

V Itálii je to také tak. Už tři roky žiji v Římě a navenek vypadá vše křesťansky. Nádherné barokní kostely, papež je každou neděli na Svatopetrském náměstí, ale uvnitř, v rodinách, v srdcích lidí, tam je hodně málo křesťanského přesvědčení. Chybí křesťanská identita. A o svatosti se už nedá mluvit vůbec. Když mluvíme se studenty na univerzitách, říkají, že je pro ně svatost nudná. Nevědí, proč by měla být cílem. Tady v Česku, mám dojem, že je již dlouho společenská situace jiná. Vy znáte situaci, že jste jako křesťané sami už od malička. Křesťané byli vždycky menšinou. Mám dojem, že v Česku může být křesťanem jen ten, kdo je opravdu přesvědčen. Protože celé okolí přemýšlí jinak. Směl jsem to zažít v kostele sv. Salvátora v Praze. Byl jsem tam několikrát, vždy o Velikonocích, a několikrát jsem prožil křest dospělých v tomto kostele.

Dvacet studentů bylo připraveno ke křtu při krásné liturgii o sobotní velikonoční noci. Moc jsem nerozuměl. Ale viděl jsem jejich tváře. Velmi se mě to dotklo. Dostali dlouhý bílý šál jako znamení křtu. Druhý den jsem se procházel s patres po městě. A znovu jsme tyto lidi potkali. S tím bílým šálem a zářícíma očima.

Velmi na mě udělalo dojem, že měli odvahy chodit na veřejnosti ve městě s tímto bílým šálem, znakem křtu. Protože teď přicházím z tzv. „západu“ Itálie, Německa, ptám se: Nemohli bychom se maličko učit od Čechů? Vy to tak možná necítíte, ale já to takto pociťuji. Protože tady žije a i v budoucnu bude žít křesťanství, které se prosazuje ve světě, který myslí jinak. Myslím si, že na to můžete být hrdí.

Mnoho lidí si říká: teď padla berlínská zeď a my tedy přijmeme všechno, co přichází ze západu. A mnoho lidí je zklamaných. Taký tady v Česku. Protože mnozí si říkali, že teď máme svobodu a my v té pravé svobodě budeme moci žít pravé křesťanství. Pak mnozí zažili, že křesťanství ze západu je velmi liberální. Velmi měkké křesťanství. A byli zklamaní. Právem.

Protože tady zažíváte křesťanství jakožto menšina jinak, je tady více rozhodnosti. Má to samozřejmě své výhody ale a také rizika. Výhodou, že jsme vlastně svým okolím nuceni rozhodnout se být křesťanem. A odlišovat se od ostatních. Riziko je, že se uzavřeme, oddělíme od okolí a vytvoříme malý svatý svět pro sebe. A že je pak pro nás těžké vydávat svědectví ve světě, které myslí jinak. Protože je to těžké. Všichni to známe z práce. Hovořit o svém křesťanství vyžaduje velmi mnoho odvahy. A v tomto kontextu volíme znovu svou cestu svatosti.

Co nás motivuje? Myslím, že v první řadě situace v naší společnosti. V pluralistickém světě je všechno možné. Vše se odehrává současně. Je tu velká tolerance. I v Německu je to tak. Když někdo žije vědomě jako křesťan, říkají lidé: proč ne, je to tvoje rozhodnutí. Dříve se proti křesťanům bojovalo a dnes je nějak necháváme žít.

V březnu nebo v dubnu jsme měli setkání Společně pro Evropu. To je komise, kde spolupracují různá křesťanská hnutí a komunity v Evropě. Ted' v listopadu se připravuje kongres této iniciativy v Praze. Hovořili jsme s Pavlem Fischerem a Tomášem Halíkem. Velmi nás oslovil Pavel Fischer. Říkal: „Budoucnost naší země nesmíme přenechat populistům.“ Mluvil o strachu v české společnosti, že je mnoho nedůvěry vůči autoritám, politikům i biskupům. Říkal: „Rozeznal jsem, že mám jako křesťan vizi o budoucnosti a proto se angažuji.“ My křesťané nesmíme být pasivní, ale máme aktivně zasahovat do historie. Slyšel jsem teď, že byl zvolen senátorem. Napsal nám to a poděkoval za podpůrnou modlitbu. Tomáš Halík mluvil o hledajících a tázajících se mladých lidech. Říkal: „Nemůžeme přijít hned se svátostmi, musíme přijít s otevřeností a vidět touhu těch lidí.“ Říkal, že je tolik lidí, kteří hledají smysl. Ale nenachází nikoho, s kým by si o tom mohli skutečně promluvit. A proto sám sebe chápe jako doprovázejícího těch lidí, kteří hledají smysl. V jedné ze svých knih mluví o Zacheovi na stromě. On je na stromě, vidí křesťany, říká si – je, co se tam asi děje a zajímá ho to, ale netroufá si přijít blíž. Ale Ježíš si ho všiml. Byl pozorný. Ačkoliv ho Zacheus vlastně nehledal. Ani nevěřil tomu, že dělá divy. Ale jen proto, že ho Ježíš viděl a řekl mu: „Pojď dolů.“ odehrál se v něm proces

a obrátil se s celým svým domem. Jak tedy vidíme my společnost? Je dnes společnost výzvou, abych se stal svatým?

Říkali jsme při Jubileu, to by byla ta druhá motivace, že si chceme znovu zvolit svatost. Protože první generace, která tehdy zakládala Schönstatt, šla cestou svatosti zcela vědomě. Výzvou pro ně tehdy byla první světová válka. Je válka nezničila, ale osvědčila se v ní. Tedy Schönstatt vznikl a stal se plodným uprostřed války. A tak se nebojme, že společnost je příliš špatná, aby nemohla být plodná.

Třetí motivací, když se dívám na svatost, je Josef Engling. Zemřel před sto lety. Kongregace v Římě, která zodpovídá za svatořečení, přislíbila, že příští rok padne rozhodnutí. Je velmi pravděpodobné, že mu bude přiznán stupeň ctností svatého života. To je nicméně jen první krok ke svatořečení. Vyvolává to v nás ale radost – že jeden z prvních schönstattáků vedl život svatosti. Byli jsme v Cambrai ve Francii ke stoletému výročí úmrtí a byla to obrovská radost být spolu se 300, 400, 500 lidmi na místě, kde Josef Engling odevzdal svůj život do Božích rukou.

Čtvrtým motivem ke svatosti je pro mě papež. V březnu vyšla papežova kniha o cestě svatosti. Hodně pracuje s pojetím svatosti na základě Písma, jak ji popsal sv. Pavel. Ke konci pak píše: „Kéž nám dá Duch svatý velikou touhu být svatí. Dodávejme si vzájemně v této věci odvalu. Pak budeme mít ve svém srdci veliké štěstí, které nám svět nemůže vzít.“

Ted' ta nejdůležitější otázka. Co motivuje mě, abych zvolil cestu svatosti? Mám nějakou vnitřní motivaci? Možná s tím má co do činění osobní ideál? Mnozí se tím vnitřně velmi

zabývali. Nebo je to situace mé země, kdy si říkám, že bych se opravdu chtěl pro tu věc úplně nasadit? Asi to bude u každého trochu jiné. Ale je velmi dobré si tu otázku položit.

Ted' několik myšlenek o tom, jak dnes rozumíme ideálu svatosti. Po mnohá staletí znamenalo být svatý opustit svět. Začíná to už příběhy o povolání v Bibli. Nech své sítě a následuj mě. Pak chodili mniši do pouště, pryč ze světa, protože jen tak mohli nalézt Boha. Zřeknutím se a umrtvením se dostanou blíž k Bohu. Pak přišli benediktini se svým „ora et labora“ „Modli se a pracuj“ a jako společenství hledali svatost tímto způsobem. Ale opustili svět. Ohromné je, že okolo těchto klášterů později vznikl život a celá města. Okolo zlomu tisíciletí přicházeli žebrařé řády – františkáni, dominikáni. Ti si zvolili chudobu. Dávali odpověď na křesťanství, které se pro ně stalo příliš bohatým. A skrze chudobu se chtěli stát svatými. Později ve stolecích, která jsou nám bližší, přicházeli sociální řády. Starali se o nemocné, stavěli nemocnice, domovy pro staré lidi, jiní se starali o opuštěnou mládež. Hledali svatost tím, že se starali o lidi, kteří byli chudí či neměli žádná práva. Jak řekl Ježíš: co jste udělali tomu nejmenšímu, mně jste udělali. To byla jejich cesta, jak být svatým, jak být zcela s Kristem. V této tradici řádů vznikly evangelní rady čistoty, poslušnosti, chudoby. A to byla cesta ke svatosti: chudoba, zdrženlivost – čistota, poslušnost.

A dnes? Koncil máme už dlouho za sebou. Já jsem ho zažil jako chlapec, ale během studia jsme o tom mnoho hovořili. Vnímám, že dnešní mládež nemá tušení, že vůbec nějaký koncil byl, to je pro ně už málem věčnost. Ale právě jsme slavili padesát let od koncilu a vnímáme, že všechno, co tehdy koncil vypracoval,

val, platí ještě dnes. Jak papež Benedikt, tak papež František říkali: uplatnění, zavedení toho, co tehdy koncil vypracoval, to vlastně teprve teď začíná.

A koncil hovoří i o svatosti. V dokumentu *Lumen Gentium* se v páté kapitole píše o všeobecném povolání ke svatosti v církvi. „Jako Bohem vyvolení, jako Bohem milovaní si máme obléci roucho slitování, dobroty, pokory mírnosti, trpělivosti.“ A tak máme přinášet plody Ducha svatého. Dále říká koncil: „Všichni věřící bez rozdílu postavení a stavu jsou povoláni k plnosti křesťanského života.“ Čili svatost jako plnost života. Plnost toho, o čem Písmo vypráví jako o životě prvotní církve.

Pak se podívejme ještě na papeže Františka. V březnu zveřejnil apoštolskou exhortaci „Radujme se a jásejme“ o povolání ke svatosti v současném světě. Takže svatost není něco starého, zaprášeného, ale je to radost a jasot. Tady vidíme, jaká změna nastala v chápání svatosti. Svatost má co do činění s vyzarováním, s leskem. Říká, že svatost je nejkrásnější tvář církve. To je nádherný obraz. Tedy položíme si otázku, kdy má moje žena tu nejkrásnější tvář? Kdy můj muž vypadá nejlépe? Pravděpodobně, když je šťastný. Tedy, to je ta cesta. Když jako křesťané budeme šťastnější než ostatní. Ta krásnější tvář naší společnosti. A potom říká papež: „Nejde o ty svaté, o ty dva, tři, kteří byli ti největší v daném století, ti teologové, ale dnes jde o tebe a o mě. My všichni jsme povoláni. Máme vydat osobní svědectví tam, kde žijeme.“ Pak říká: „Jsi ženatý/vdaná? Pak buď svatý tím, že svého muže/svou ženou miluješ a staráš se o ni tak, jako to Kristus dělal se svou církví. Jsi dělníkem? Pak se staň svatým tím, že děláš práci pro své bratry

a sestry poctivě a odborně. Jsi na odpovědné pozici? Pak buď svatý tím, že pracuješ pro obecné dobro a zříkáš se svých osobních zájmů.“ Vidíme tedy, že svatost tak, jak ji papež popisuje, je jednoduše člověk, který je lepší, šťastnější, člověk, který něco vyznačuje.

Tento dokument není dlouhý, přečtete ho hned a dobře jeho půlka je o blahoslavenství. Tedy blahoslavení chudí v duchu, blahoslavení plačící..., a tak dále, znáte to z Písma. A pak mluví o malých gestech, která vyjadřují svatost. Praktické použití blahoslavenství znamená například: dnes nechci o nikom hovořit špatně. To chceme často, ale něco to stojí. Nebo když unavená matka přijde domů a dítě chce vyprávět své vymyšlené dětské příběhy. A říká si, ó můj Bože, už zase, ty příběhy už znám ze včerejška. Když si ale sedne s láskou a trpělivostí a naslouchá tomu dítěti, jako kdyby to slyšela poprvé - to je gesto svatosti. Nebo jdu po ulici a mímám žebráka. Můžu mu hodit do kasičky nějakou korunu, ale cestou svatosti by bylo: podívám se mu do očí a pár minut si s ním popovídám. Krok ke svatosti je, že ho beru vážně v jeho důstojnosti. Vidíme, že svatost si můžeme užívat. Je to také namáhavé, ale dělá to radost. Protože když to nedělá radost, nemá to smysl.

Tedy se dostaneme k P. Kentenichovi, jak on chápe svatost. Tehdy před sto lety se hodně odlišoval od své doby. Nešlo mu o mimořádné věci, tedy zjevení, výjimečné činy, ale už tehdy před lety žil z Ducha, který pak později vyjádřil koncil. Šlo mu o každodenní život, svatost uprostřed světa. Svatost, jak říká, je, když jsem v trvalém vnitřním propojení s Bohem. V každodenním životě - když myji nádobí, nebo prostě pracuji, ať jsem v zahradě, nebo v kapli, jde stále o propojení s Bohem. Říká: „Život a víra nemají jít jed-

no po druhém.“ Tedy v neděli jdu do kostela a jakmile vyjdu z kostela, je s vírou konec. Jde o propojení života a víry. Jakou cestou šel P. Kentenich? Velmi přesně pozoroval mladé lidi, kteří mu byli svěřeni do výchovy. A cítil, kolik je v nich touhy, aby byli lepšími lidmi. Tak provázel lidmi, kteří mu byli svěřeni, na této cestě. Protože jsou zde přítomní zodpovědní za naše hnutí, ponořím se trochu do historie. V předzákladací listině v roce 1912 šlo o etickou práci. Sebevýchova k pevnému, svobodnému, kněžskému člověku. Pod záštitou Panny Marie. O dva roky později v Základací listině požaduje nejvyšší myslitelný stupeň dokonalosti. A cítí, jak mladí lidé reagují. Ne to velké a větší, ale to nejmenší má být předmětem našeho úsilí. Prohlašuje svatouňku jako kolébku ke svatosti. A ke konci říká: „Tato svatost přitáhne Pannu Marii něžným násilím a zůstane zde.“ Tedy svatost, aby byl Bůh přítomen v našem světě. Z pedagogického hlediska je geniální, že tuto sebevýchovu - pracuji na sobě, abych byl lepším člověkem - spojuje s duchovní dimenzí přítomnosti Panny Marie. Takže práce na sobě samém je spojena s milostí. Protože obojí je důležité. Na konci Základací listiny říká, že má dojem, že Panna Maria nám říká: podle plánu Boží Prozřetelnosti má být válka pro vás pomocným prostředkem, na cestě sebeposvěcení. Toto sebeposvěcování od vás vyžadují.

Takže P. Kentenich propojuje výzvu války s cestou ke svatosti. Tedy naší cestou ke svatosti není svět opustit, ale naopak jít do světa. Josef Engling šel na válečnou frontu, aby se tam osvědčil. To je velmi odvážný krok. Je to podnětem i pro nás. Svět a společnost, to je naše místo. Tam se má osvědčit naše spiritualita. Schönstatták neutíká před těžkostmi, nevyhýbá se „zlému světu“, ale jde do světa,

aby ho utvářel. Josef Engling byl svým životem během války garantem této nové cesty ke svatosti. Chci vám připomenout některé z jeho hlavních myšlenek. „Chci se stát svatým,“ řekl. „Chci být svědomitý až do nejmenší maličkosti. Chci dělat obyčejné věci mimořádně dobře.“ Víme také, že trpěl svými slabostmi. A jak vnitřní spojení mezi vnitřním bojem a působením milosti ho vede do Boží blízkosti. O Velikonocích v roce 1918 napsal: „Kristus vstal z mrtvých, také já jsem se probudil a vstal jsem k boji se sebou samým, k novému skutečnému životu.“ Když byl na frontě v severozápadní Francii, kde se velmi těžce bojovalo s Angličany a oni se pak stáhli do defenzívy, píše do svého deníku:

„Jsem zvláštní člověk. Před pár dny, kdy vpravo, vlevo ode mne dopadaly granáty, modlil jsem se jako obvykle k Marii a přenesl jsem se do kapličky. A bylo to pro mne, jako by byla maminka u mně. Necítil jsem žádný strach. I když všichni okolo mne křičeli, já jsem byl úplně klidný. A řekl jsem si, když spadne granát, spadne. Nenahánělo mi to žádný strach.“ To je naším vysokým cílem, žít natolik v Boží přítomnosti, abych z ničeho neměl strach. Asi půl roku předtím, než zemřel, měl dovolenou a jel domů a navštívil P. Kentenicha.

P. Kentenich, když se s ním loučil, řekl jeho přáteli: „Je škoda, že jsi Karle nepřišel dřív, mohl jsi od Josefa mnohé získat. Josef dozrál a je tak pročištěný, jeho pohled je tak jasný.“ To je krásné svědectví, které máme od P. Kentenicha o Josefovi Englingovi, a je to první model mladého svatého, který dozrál v schönstattské spiritualitě. Později P. Kentenich rozvažoval o tématu svatosti a ve třicátých letech vydal knížku. Po mnoha exerciciích, které měl na téma svatost všedního dne, se postaral o to, aby tyto přednášky byly vydány knižně a postaral se i o to, aby se tato knížka opravdu šířila. Včera jsem tu knížku viděl, byla přeložena i do češtiny.

O pár let později vyšla další důležitá knížka Organická askeze. Vydal ji Hermann Schmidt. Byla to kombinace svatosti všedního dne a schönstattské pedagogiky. Jak vlastně osobní ideál a pedagogické prostředky Schönstattu spolu souvisí se svatostí všedního dne? V tehdejší době patřily tyto dvě schönstattské knížky k nejrozšířenějším. V Madridu jsem opravdu zasl nad tím, jak je španělský překlad knihy o svatosti všedního dne rozšířena a jak mnoho je čten. I v jiných hnutích, společenstvích, dokonce i u Opus Dei je tato kniha pro jejich formaci velmi důležitá.

Po všem, co jsem do teď říkal, přichází použití. Jak to udělat? Definice od P. Kentenicha, jak už to u něj bývá, není právě jednoduchá na pochopení, protože soustřeďuje všechno do jedné věty.

Svatost všedního dne je „bohumilá harmonie mezi citově zdůrazněnou navázaností na Boha, dílo a člověka ve všech životních situacích.“
Originální text: Die Werktagsheiligkeit ist die „gottgefälligen Harmonie zwischen affektbe-tonter Gott,- Werk,- und Menschengebun-denheit in allen Lagen des Lebens.“ (WH, 14)

A v této knize o svatosti všedního dne mluví o Josefovi Englingovi. Tento člověk svatosti všedního dne, je to nový typ člověka. Tak jak ho Bůh dnes očekává a tak, jak ho příkladně představoval Josef Engling.

Teď jsme spolu na cestě asi hodinu. Řekl bych, že Češi jsou sice velmi trpěliví lidé. Mají velký dar přijímat do sebe a naslouchat. Ale každý má své hranice, že? Takže navrhuji abychom si udělali přestávku a pak budu mít několik podnětů, které budou více praktické a více budou souviset s každodenním životem.

V první části jsme mluvili o základech, jakým způsobem přemýšlel P. Kentenich o svatosti. Trošičku jsme se podívali na církevní dějiny a teď se chceme věnovat tomu, co to konkrétně znamená pro náš život. Když to ještě jednou spojíme s dobou, ve které žijeme, pak jasně vidíme, že pro naši dobu musí vzniknout vlastní typ svatosti, který by byl pro dnešní lidi atraktivní. Souvisí to s ústředními výzvami naší doby. Pater Kentenich vždycky říká: „Musíme umět odpovědět na otázky, které lidé mají.“ Odpověď na procesy, které probíhají dnes v naší společnosti. My jistě víme - pro něj bylo jasné, že s jeho schönstattskou rodinou, která okolo něho vznikla, mají

jednu z cest, jak jako křesťan zdravě a svatě žít. Jeho klíčové poznání je, že se jedná o vazbu. Jako ústřední pro člověka budoucnosti vidí v rozvíjení schopnosti vazby. Mluvili jsme včera o tom, jak člověk v dnešní společnosti žije. A že je velmi těžké autenticky žít, aby se to právě táhlo jako červená nit celým životem.

A proto všechno, co v Schönstattě děláme, má jeden cíl. Aby vznikala vazba a vztah. To je i naše odpověď na výzvy, které dnes zažíváme. Protože jde o vazbu, jde to v Schönstattě také vždy relativně pomalu.

Někdy o sobě máme pochybnosti, protože jiná hnutí, především třeba charismatici, jsou tak rychlí. A přitahují tolik lidí. V tom musíme zůstat úplně klidní. Nejsme ti, kdo rychle něco vyprodukuje a pak zase složí. Ale život se vyvíjí zcela pomalu. To je velmi důležité, protože zdravý růst je vždycky pomalý. To neznamená, že nemáme být apoštolští, že bychom nepotřebovali lidi, kteří mají velké ideje a schopnost je uskutečnit. Ale všechno to musí být propojeno s touto zdravě rostoucí vazbou. Včera jsem také řekl, že jedním ze základních prvků schönstattské spirituality je podle P. Kentenicha to, že skrze všechno, co existuje, má být viděn Bůh. Nejen věci a lidé, které jsou okolo mě, ale celý historický vývoj. Proto mluvíme o Boží prozřetelnosti, která jde s námi dějinami.

Třeba se pak dostanu se svojí rodinou do velmi těžké situace. A pak se samozřejmě hned ptáme – kde je Bůh? Protože něco je obtížné. Někdo onemocněl. Nebo vznikla velká krize. Uměním je, aby to bylo „transparentní“ a aby Bůh ke mně mluvil i skrze tyto těžkosti. Že ke mně mluví Bůh i v těchto těžkostech. A to je vlastně smysl této vazby. Když P. Kentenich mluví o citově zdůrazněném navázá-

ní na Boha, pak to znamená, že má vazba na Boha je natolik silná, abych v ní dokázal s Bohem spojit všechno, co existuje. Mluví také o tom, že ta vazba má být citově zdůrazněná. Má se dotýkat emocí. Mluví o duševní hloubce. Citově zdůrazněné je něco tehdy, jestliže se to dotýká hlubiny duše. Takže při vazbě na Boha je rozdíl, jestli jsem povrchní a jen plním povinnosti, jsem třeba dokonce dobrým křesťanem tím, že plním opravdu všechna přikázání, ale nedotýká se to hlubiny mé duše. To je ten rozdíl, o který jde P. Kentenichovi. Aby byla zasažena, dotčena ta hloubka srdce. Hloubka duše je zasažena tehdy, jestliže jde o lásku. Víme, jaké to je, když milujeme. Vzpomeňme si, když jsme byli poprvé zamilovaní. Dotýkalo se to celého člověka. V noci i ve dne. Všechno okolo mě vypovídalo o milované osobě. Jdu po ulici, vidím nějaké jméno a okamžitě mě napadne – můj milý, moje milá. Vůbec se nemusím namáhat, abych na toho druhého myslel. Probíhá to automaticky. Prostě to ani nemůžu jinak. Je to fantastická zkušenost. Vidím, že tady jsem skutečně celým člověkem. Ale ta zamilovanost nezůstává. Kdo je déle ženatý/vdaný, ten to ví. Ze zamilovanosti se musí postupně stávat láska. V dobrých i zlých dnech. I když mi ten druhý jde na nervy. Tím se myslí, to znamená to citově zdůrazněné v jeho definici. Ale i emoce je potřeba vychovávat. I ve vztahu k Bohu je tomu tak. Někdy má člověk takové nadšení v srdci. Protože v dobrém společenství jsme udělali nějakou krásnou duchovní zkušenost. Ale když jsem potom ve svém všedním dni – na univerzitě, nebo na svém pracovišti, najednou je to nadšení pryč. Jestliže se nám tedy podaří, aby se náš vztah s Bohem dotkl hlubin naší duše, pak nám to pomáhá rozvíjet náš způsob spirituální praxe, to vše, co děláme našimi prostředky - duchovním denním

pořádkem, *particulare examen* atd. K této svatosti, když jde o Boha, patří ještě jeden prvek. Je to pravost. Známe spoustu lidí, kteří jsou úžasně zbožní, ale když vyjdou z kostela, jsou jak malí ďáblíci. Slyším tuto kritiku často: „Modlí se celý den v kostele, ale doma s ním není k vydržení.“ Cítíme, že jde o pravost, o spiritualitu, která roste zdravě a vychází z hloubky duše. Vazba na Boha může být úplně špatná. Pokrytecká. Jak ji vyčítal Ježíš farizeům. Vazba na Boha to byla.

Teď emoční vazba na věci. P. Kentenich říká navázanost na dílo. Tím myslí práci a tak dále, ale teď budu mluvit o věcech, které používáme, potřebujeme. Žijeme v konzumním světě, kupujeme levné věci a zítra je vyhadzujeme. Jsou to neživé věci. P. Kentenich mluví o prorockém vztahu k věcem. Prorok je někdo, kdo poukazuje na něco jiného. Jan Křtitel poukazoval na Ježíše. Byl prorokem. Příklad: růže je květina, stojí třeba 20 Kč. Ale víme, že růže potřebuje péči, jinak zahyne. Ztratí svou cenu. Je tu ale rozdíl. Jestliže jsem byl jedinkrát udělal s růží nějakou zkušenost, například, že to bylo znamením velké vděčnosti nebo vyznání lásky, pak bude růže mít vždycky vyšší cenu než 20 Kč. Než jen ta květina, která kvete a odkvete. Růže dostane symbolickou cenu. Bude jako prorok. Možná znáte tu historku o Mariovi Rilkovi v Paříži. Šel okolo nějaké žebračky, dal jí nějaký ten peníz. Jednou jí někdo dal růži. A ta žebračka dva, tři dny vůbec nepřišla. Když pak přišla, tak se Rilke ptal: Proč jste tady nebyla? Ten, kdo žebračku doprovázel, řekl: „Celé ty dva, tři dny žila jen z té růže.“ Takže symbol může živit naši duši. Když se pak toto přihodí, může se stát, že budu do budoucna s růžemi zacházet úplně jinak než doposud. Protože mi zprostředkovaly zkušenost něčeho, co se

pro mne stalo velmi důležitým. A za touto zkušeností mohu vidět Boha. Takže vazba na věci, jestliže je spojena s osobní zkušeností, dosahuje hlubiny duše.

Například chleba. Když měl člověk někdy opravdu hlad a někdo mu dal krajíc chleba. Když má člověk opravdu hlad, vnímáme jídlo jinak. Pak se stane chleba symbolem. Nejčastěji se to stává s chlebem během mše svaté. Chléb se stává přítomností Ježíše a pak získává neuvěřitelnou symbolickou hodnotu, dokonce reálnou hodnotu, nejen symbolickou.

To znamená umění učit se správně zacházet s věcmi tím, že si k nim vytváříme vztah. Mám velkou radost pokaždé, když něco takového zažiji. Nedávno někdo přišel a plakal, protože ztratil propisku. Říkal jsem: Dám ti svou. A on říkal: Nechápeš to. Tato propiska byla dárek a hrozně moc pro mě znamená.“ Tak to má být. Vztah k věcem. Prostě je jen tak nevyhodím. Proto vázanost na věci, tak, jak ji chápe P. Kentenich, je spojena s ožehavými otázkami budoucnosti naší planety. Protože nemáme žádný vztah k věcem, nemáme pak náležitý vztah ani ke změnám klimatu. Takže citově zdůrazněná vazba na věci je pro nás cestou, jak můžeme jít k Bohu. Všechno, co existuje, by mělo mít nějaké spojení s Bohem a P. Kentenich na to vždycky velmi spontánně reagoval.

Jednou řekl jednomu z našich patres: Věřte mi, že od té doby, co jste vešel do dveří, o vás mluvím s Bohem. Jsem svědkem mnoha malých zkušeností, když třeba někdo pracuje v zahradě, jak to pomáhá k modlitbě. Jestliže mám k rostlinám takový vztah, že skrze něj roste můj vztah k Bohu, pak s těmi rostlinami i jinak zacházím. Tak tomu je, když vstoupím do organismu vazeb, které se dotýkají srdce, skrze které mám opravdu vztahy od srdce,

a vedou mne blíže k Bohu a to je nádherný svět. Když pak čtete Píseň domova, kterou napsal v koncentračním táboře, když ji čtete tímto způsobem, vnímáte ji tímto pohledem, pak tam toto všechno naleznete. Když si budeme v tomto vzájemně pomáhat, každý najde svou cestu, jak v těchto vazbách růst. A abychom o těch věcech hovořili. Svatým se člověk nestane ve své soukromé komůrce, ale v našich skupinkách. Máme se vzájemně zapalovat, říká P. Kentenich. Třeba v manželství: o čem mluvíme, jak mluvíme. Stále znovu jsou tu nové iniciativy, které nám můžou pomoci.

V Německu někdo začal s hledáním stop. Je to profesor teologie, ženatý a říkal: „Když pak ležíme v posteli, mluvíme o tom, co se nám dnes přihodilo. Potom mluvíme v druhém kole o tom, jak v těch věcech, které se nám přihodily, k nám promlouval Bůh. Co řekl mně, co řekl tobě. Máme radost z toho, že během dne k nám Bůh promlouval. Pak mu odpovídáme. Děkujeme, když bylo něco těžkého, odpouštíme. Prosíme za odpuštění. A to je naše večerní modlitba. Pak v klidu šťastně usneme.“ To je samozřejmě ideál. To opravdu neklapne každý den.

Slyšel jsem o někom, který to popisuje takhle: „Naučil jsem se, že když se mi ve dne něco přihodí, zkouším o tom Bohu říci ve třech větičkách.“ Včera po ranní modlitbě vyšlo slunce. Nádherné. A ten člověk by řekl: „Nevidím jen to slunce, vidím Bože tebe, zdravím Tě a udělám Ti nějakou malou radost.“ Dříve se tomu říkalo střelné modlitby. Může se to stát životním stylem. Mohu prožívat během každého dne „vidět Tě, pozdravit Tě, udělat Ti malou radost“. Uvidím smějící se dítě, vidím za tím milujícího Boha. Řeknu Mu to, pozdravím Ho a udělám Mu nějakou

malou radost. Například, že se něco pomodlím, nebo když jím nějaký dobrý koláč. Češi mají rádi sladkosti. Pak říkám: vidím, že to ty ženy - většinou pečou ony - tak krásně upekly, vidím za tím Boha. Poděkuji Mu, pozdravím Ho a udělám Mu nějakou malou radost. Například druhý kousek si už nedám, sním jenom jeden. Pozdravit a udělat malou radost znamená něčeho se zříct. Jak se říká - přinesu malou obět. Ne nějakou obět, abych se stal člověkem úplně divným, směšným, ale obět, která i mně způsobí radost. Protože to dělám pro někoho. V Schönstattu tomu říkáme kapitál milosti.

Když člověk vstoupí do tohoto způsobu života, je to nádherný svět. Je to svět schönstattský, svět zázraků, ale to člověk nemá navždy. To může mít jen několik dnů a pak na tom musí zase pracovat, jinak se to ztratí.

U mnoha našich starších, už svatých lidí, je to životní styl a oni žijí v Boží přítomnosti. Znáte tu historku s P. Kentenichem. Ptal jsem se sestry Petry: „Zažila jste v Milwaukee P. Kentenicha tak, že byste zahlédla něco zjevného z jeho zkušenosti s Bohem?“ Protože si říkám, že pokud někdo vydrží 14 let vyhnanství, vydrží to jen proto, že má velice silný vztah s Bohem. A když nemá tento vztah, tak se začne bránit, nebo jde za tiskem a udělá veřejný skandál, ale P. Kentenich zůstal celých 14 let zcela klidný. Mnozí z Říma říkali: „My jsme tam zajeli, abychom ho potěšili. A když jsme ho navštívili, viděli jsme, že nepotřebuje žádnou útěchu. On těší nás.“ A sestra Petra říkala: „Teď mě napadá, že jednoho dne se prostě ráno neobjevil ke své práci v kanceláři.“ Byla sekretářkou. Hledala ho celý den. Okolo oběda už měla strach, že se mu něco stalo. Ani stopa po P. Kentenichovi, nikde. Šla na hřbi-

tov, kde se někdy procházel, nebyl tam. Šla do domu Pallotinů a ptala se, jestli ho neviděli. „Ne, neviděli jsme ho.“ Byla tak vyčerpána, že nespala celou noc. Příští den v 6 hodin ráno byl na mši, pak přišel do kanceláře a začal diktovat dopisy. A ona byla úplně vykořeněná. Říkala si: „Já jsem vnitřně úplně vařila - proč nic neřekne? Celý den jsem trpěla, protože tu nebyl. Tak jsem řekla: „Kde jste včera byl?“ A on řekl: „Pročpak, je to nějaký problém?“ Odpověděla: „To nemusíte někdy hledat třeba Boha tak, jako jsem já zoufale hledala Vás celý den?“ Podíval se na ni, narovnal se a řekl: „Ne, už nemusím.“ To znamená, že já už nemusím hledat Boha. Sestra Petra řekla: „Z této věty jsem pak žila celý týden.“

Teď mám odpověď na svou otázku. Jestliže někdo žije v Boží přítomnosti tak, že už Boha hledat nemusí, pak žije v hlubokém pokoji. Pak ho vůbec neruší ani lidé z Říma. To ústřední je žít v pokoji s Bohem.

Nyní ještě pár postřehů ke vztahu k věcem. Jak chápe P. Kentenich tuto svatost. Říká: „Je potřeba vidět věci správně.“ To znamená všechno vidět ve světle víry. Pak říká, že je potřeba si věci správně užívat. Například víno. Nejde o množství vína, ale o požitek z něj. K tomu správnému požitku cituje Terezii z Avily. Ta byla jednou v pátek pozvána k nějakému knížeti. Někdy ve tři hodiny odpoledne velmi vydatně jedli a bylo tam i víno. Když udeřila třetí hodina, tak její zpovědník řekl: „Jsou tři hodiny odpoledne v pátek.“ Měl na mysli - je třeba držet půst. Terezie se na něj podívala a řekla: „My teď myslíme na smrt na kříži. Já myslím na opojnou chuť vína a přenáším to na opojnou lásku Ježíše ke mně na kříži.“ A klidně to víno vypila. To je zdravá spiritualita. Vždycky znovu říkala: Když koroptev, tak koroptev a když půst tak půst.

Správně vychutnávat věci. Pak správně se věci zříkat. To zříkání se je správné tehdy, jestliže to dělám z lásky. Pak mě to, že se zříkám, posílí. Nemám to zříkání vystavovat na odív a všude o tom mluvit. To je masochismus. Víme, jak mluvil Ježíš s farizeji.

To poslední, čtvrté je dobře se ovládat. To znamená, že musím znát hranice u věci s kterými zacházím. U toho vína například zůstanu u jedné skleničky. Jak řekla jedna Mariina sestra nedávno: Ne, dnes žádné víno nepiji. Víme, že sestry Mariiny nepijí vůbec žádné víno, ale dá se to podat tak, aby všichni měli z toho radost. Ne, děkuji, dnes výjimečně žádné víno nepiji. A že i při tom ovládání se hledám vždy vztah k Bohu a dělám to z lásky k Němu.

Jako poslední element bych rád rozvinul vztah, vazba na lidi. Vztah k lidem P. Kentenich popisuje v souvislosti se svatostí všedního dne jako jeden v druhém, jeden s druhým, jeden pro druhého.

Takže se ptáme, co je to jeden s druhým? Má to být citově zdůrazněné, čili musí to být nesené láskou. Včera jsme mluvili o ocenění, o vcítění. Ale takové to duševní bytí spolu navzájem, jako svatý způsob jakým žijeme společenství, by mohlo znamenat nikdy ne sám, vždycky s ostatními. Přemáháme individualismus a egoismus. Dělám se závislým na druhých. Např. zažil jsem manžele, kteří říkají: „Vždycky při rozhodování jsem závislým na tom druhém. Jako muž bych měl teď radost - á, teď to uděláme takhle. To by se mi líbilo. A pak žena řekne: „Mám takový dojem, že to úplně neodpovídá...“

Zůstanu u toho spolu. Viděl jsem pěknou konkretizaci u fokolarínů. Když mají nějaký

setkání, všichni dají klíče od auta do jedné krabičky. To znamená, že každý dá své auto k dispozici společenství. A kdo potřebuje auto, vezme si jakýkoli klíč. Tohle je skutečně úžasný výchovný prostředek. Je to krok ke svatosti. Protože kolik lidí je závislých na svém autě. Vyprávěli mi: my jsme to zažili a našli jsme řešení, jak si vzájemně v této věci pomoci. Že najdu tu svobodu - někdo jiný může to auto potřebovat právě tak. Je to pomůcka - to auto. Není to kus mého srdce.

U fokolarínů je zvyk, že každý týden vaří někdo jiný. A říkali: víme, že když vaří Petr, je to katastrofa. Protože to znamená celý týden se zříci dobrých darů italské kuchyně. Protože všichni vědí, že on prostě víc nezvládne. Každý den budeme mít těstoviny s kečupem. A oni říkají, jak důležité je tohle se společně učit. Že to společně je důležitější než mít dobré jídlo. Musíme najít cesty, konkrétní formy, jak toto společně, ve smyslu vazby na společenství uskutečňovat.

Pak to duševní jeden v druhém. Jak to jde? Myslím, že to jeden v druhém stojí spoustu času. Především to znamená velké naslouchání. Je potřeba, aby vyrostly uši přímo ze srdce. P. Kentenich říká: „Nové společenství znamená mít v srdci druhého domov.“ Říká také hnízdit v srdci druhého člověka. Vybudovat si hnízdo. To nejsou jen slova. Podívejme se na to důkladněji. Co znamená - vybuduji si hnízdo v srdci druhého člověka?

K našemu bytu v Římě přiletěli teď na jaře holubi. Chtěli si tam u okna vybudovat hnízdo. Byl to tedy boj. Ale viděl jsem, jak vzniká hnízdo. Po celé dny nosí maličké kousíčky, dokud nevznikne celé hnízdo. Tedy hnízdit v srdci druhého člověka zna-

mená dlouhou práci. Kousek po kousku. Tomuhle lépe rozumět, ještě lépe rozumět a ještě trochu lépe. Říkáme často velmi jednoduše, jsme duševně jeden v druhém, ale ono je to velmi namáhavé. Ale když se to podaří, je to nádherné.

Jako třetí, říká P. Kentenich, ve vztahu k lidem je být duševně jeden pro druhého. Jeden pro druhého vlastně znamená zřeknutí se. Německy říkám: z lásky k tobě. Z lásky k tobě se zřeknu čokolády. To jsou ty maličkosti věci. Ale existují i velké. Ale i při tom zřikání to vždycky znamená: dobře ti naslouchám. Jeden pro druhého znamená: s radostí si vyposlechnu historku, kterou vyprávíš podvacaté.

Vypráví se o Josefu Englingovi, že jednou v zákopech se to chystalo k jedné nebezpečné akci a on viděl, že člověk vedle něho, který tam měl jít, táta od rodiny, má velký strach. A on mu řekl: Zůstaň tady, kamaráde, já půjdu místo tebe.

Je to tedy duševní vztah, duševní vazbu, to znamená musí probíhat v srdci. A protože se to děje z lásky, chci druhému udělat radost. A tyto všechny procesy musí být „transparentní“ směrem k Bohu - mám skrze ně vidět Boha - protože konec konců chci udělat radost jemu.

Tak začalo křesťanství. Podívejte se, jak se navzájem milují. A musím říct, že velmi rychle vycítíme, jestli tento svět vztahů na této úrovni existuje. Přijdu do nějaké rodiny, do nějakého domu a po pěti minutách cítíte, co tady jde a co nejde. Vy pravděpodobně taky.

V Římě přijdu do nějakého kláštera a po deseti minutách je mi jasné, jaké vztahy v tomto společenství jsou. Člověk to cítí v atmosféře.

A umění naší pedagogické práce by mělo

spočívat v tom vytvořit atmosféru k růstu. Já rád mluvím o klimatu růstu, ovzduší růstu. Jsou tady dva botanici a ti vědí, jak to chodí ve skleníku. Že je potřeba vytvořit atmosféru, ve které ta rostlina – jedno z jakého kontinentu – může růst. A myslím, když jde o svatost, jde právě o to, abychom si vzájemně pomohli vytvořit atmosféru k růstu, aby tato vazba na Boha, na dílo, na věci, na lidi mohla růst.

Myslím, že proto jsme tady. Vždycky, když se schönstattští sejdou, jde o tohle klima růstu. A chceme vytvořit atmosféru, kde nám dělá radost stávat se lepšími. A pak je hezké být spolu a pak rádi přicházíme a rádi o tom vyprávíme. Myslím si, že takhle je to v tom malém v rodině a takhle je to i ve velkém, když jsme tady dnes spolu. Rád říkám: když je to klima v pořádku, ve společenství se pak ty důležité věci dějí samy od sebe. Znáte to doma. Někdy je atmosféra, kdy nemusíme nic říkat a děti dělají všechno samy. Pak nemusím dokonce říkat ani manželovi, aby přinesl brambory ze sklepa, protože už je donesl. Většinou zůstane po jídle v kuchyni slušný nepořádek, ale jednoho dne prostě všichni přijdou a pomůžou. Aniž bych řekl jediné slovo. Stejně jako v rodině to můžete zažít na táboře a dokonce i v práci. Když je to ovzduší, atmosféra v pořádku.

Neznám Čechy tak dobře, ale řekl bych, že v této věci mají opravdu nadání. Protože Češi mají hlubokou duši a věřím, že dobře vědí, co znamená atmosféra. A pravděpodobně to chápete lépe než já. Protože jste to zažili v pozitivním i negativním. Víte o tom, že klima může být negativní. Tam, kde je závist nebo žárlivost, když se cítíte ve svých nejhlubších citech zranění, někdo mne nebral vážně, pak mám negativní klima a všichni to cítíme.

Aby vzniklo pozitivní klima, dá samozřejmě spoustu práce. Ale proto jsme tady spolu.

Na závěr krásný text P. Kentenicha. Tenhle text je pro mě od doby, co jsem ho poprvé před patnácti lety četl, velkým pokladem. Protože tento text vyjadřuje, jak rozumí společenství - toto být jeden v druhém - v mezilidském vztahu a Bohem. Tento text je zakončením jednoho jeho kázání z 31. 5. 1949. To byl ten den, kdy se rozhodl napsat německým biskupům velmi tvrdý dopis. Bojoval za svůj svět organického bytí jeden v druhém a jednoho pro druhého. Čili za svůj způsob pastorační a za schönstattskou rodinu tak, jak si ji vysnil. Takže říkal: „Buď budeme takoví, nebo nebudeme vůbec, ale já nebudu dělat žádné ústupky, které po mně požadují.“ Tedy k tomu textu: Panna Maria nás darovala jeden druhému. Chceme si vzájemně zůstat věrni. V sobě navzájem, spolu navzájem, pro sebe navzájem, v srdci Božím. Kdybychom se tam znovu nenašli, bylo by to něco strašného. Musíme se tam znovu potkat. Nesmíte si myslet, jdeme k Bohu, tedy se musíme vzájemně opustit. Nechci být také pouhým ukazatelem cesty. Ne, jdeme spolu. Jdeme společně. A bude to tak po celou věčnost. Jaké je to zvrácené pojetí být jenom ukazatelem. Jsme vedle sebe, abychom se vzájemně zapalovali. Patříme k sobě teď a navěky. Také na věčnosti jsme jeden v druhém. Je to vzájemnost lásky od člověka k člověku. Věčná vzájemnost lásky. A v sobě navzájem a spolu navzájem pak budeme hledět na Pannu Marii a Trojjediného Boha.

Tady je to všechno shrnuté. Moc vám děkuji.

KÁZÁNÍ P. HEINRICHA WALTERA - MTA OBRAZ A KŘÍŽ JEDNOTY V KONTEXTU VAZEB JAKO CESTY KE SVATOSTI

Kázání po přednášce.

Sobotní památka Panny Marie.

Pana Maria pod křížem Jan 19,25-27.

Chtěl bych mluvit o dvou obrazech, které k nám mluví o našem způsobu o svatosti. Jeden z nich je náš obraz MTA. Panna Maria je často představována s dítětem na svém klíně, ve svých rukách. Naše Maria je představována s Ježíšem něžně v náručí. Vidíme tento obraz každý den. Mluví o vazbě. O něžném vztahu. Něha, s jakou Panna Maria drží Ježíše v náručí, je důležitá pro spásu světa. Je to blízkost, náklonnost. Je krásné, jak jemně se její ruka dotýká ruky Pána Ježíše. Vždycky, když vidíme tento obraz, vidíme vztah, pouto. Vidíme pouto, svaté pouto, které vede ke svatosti. Tento obraz nás může doprovázet na cestě k naší svatosti.

Druhý obraz je kříž jednoty. Kdo z vás byl na Jubileu, dostal tento kříž. Také jsme darovali jeden kříž jednoty papeži. Je to pro mne druhé znamení, druhý obraz, ve kterém je pro nás ve vztahu Ježíše a Marie nastíněna cesta vztahu ke svatosti.

Když se podíváte na ten kříž blíže, je to kříž znázorňující vztah. Tváře Ježíše a Panny Marie jsou k sobě nakloněny. Jako kdyby spolu

mluvili. Z obličeje Panny Marie vyzařuje víra. Víme, že jako jediná, která v tomto okamžiku zůstala stát pod křížem a zároveň dokázala věřit a doufat. Tady vztah, který začíná s dítětem v náručí, přechází k plné zralosti. Tedy v bolesti, v největším utrpení, v nejhlubším neporozumění zůstat ve vztahu. To jde pouze za předpokladu, že mám velmi hlubokou vnitřní důvěru k druhému, věřím mu.

Další věci jsou ruce Panny Marie. Drží v nich kalich a drží jej směrem vzhůru. Tyto ruce jsou pro mě svědectvím lásky, která vždy jedná. Víme, že do tohoto kalicha vlastně přijímá zrození církve. Neboť z krve Kristovy vzniká církev. Tedy: Ježíš daruje svoji krev a ona ji zástupně za nás za všechny přijímá. A my všichni stojíme zde po boku Marie a podobně, jako to udělala ona, to chceme dělat i my. Krásným znamením je také jizva Pána Ježíše. Známe mnoho vyobrazení ukřižování, například z barokní doby, kde je Pán Ježíš vyobrazen posetý krvavými ranami. Umělec zde schválně znázornil již jizvu oslavenou. Tedy nezůstaneme uvězněni v bolesti, ale jdeme cestou ke vzkříšení - skrze bolest - dál k oslavení. Kalich a jizva jsou pro mě znamením vykoupěného vztahu. Tam se uskutečňuje vykoupění. A pokud stojíme po boku Panny Marie, tak stojíme na místě, kde mohou být utvářeny uzdravující vztahy. Tedy, že našimi vztahy můžeme mnohé uvolnit, uzdravit. Smíme pomáhat, v tomto Ježíšově působení - vztazích, které zachraňují - On přináší vykoupění, přináší spásu.

To, že tam Panna Maria stojí, je její svobodné rozhodnutí. Z lásky. A z věrnosti. A tento příklad vztahu Marie a Ježíše na kříži můžeme vděčně použít jako tajemství pro náš život.

Je nám jasné, že to je nejprve dar, milost. Není to na prvním místě výkon. To ukazuje,

že láska Boží vždy působí jako první. On nás miloval jako první. Jako první nás vyvolil. Díval se na mě. A já mu smím odpovědět. A to je prapůvodní proces vztahu. A protože se pravděpodobně díváme na obraz MTA každý den, nebo na kříž jednoty, pokud ho máme v domácí svatynce, mohou nám stále připomínat, že to je naše cesta ke svatosti. A že Panna Maria je vždy před námi a my ji jenom následujeme. Pak jsme jistě na dobré cestě.

OBJEVOVÁNÍ KOŘENŮ ČESKÉHO SCHÖNSTATTU.

Nedávno 15. září jsme ukončili rok o Josefa Kentenicha, zakladatele schönstattského hnutí. Celý rok jsme si připomínali jeho osobnost, postoj a dílo a také se modlili za jeho svatořečení.

Na letošním říjnovém týdnu jsme navázali objevováním kořenů českého Schönstattu, především v osobě kněze Petra Štěpánka, který ještě jako bohoslovec královéhradeckého semináře uzavřel úmluvu lásky s Pannou Marií. Stalo se tak 7. září 1934 přímo v Schönstattě na závěr exercicií, které se tam konaly při příležitosti přenesení ostatků prvních sodálů Hanse Wormera a Maxe Brunera do hrobů za kapličkou. Dílem P. Kentenicha byl natolik osloven, že toto poznané duchovní bohatství předával po návratu do vlasti svým spolužákům v semináři. Sám o tom jednou řekl: „Chtěl jsem být dobrým knězem, proto jsem se rozhodl pro Matku Marii.“

Prvním impulzem, jak to všechno začalo, bylo pozvání Petra Štěpánka spoluža-

kem Franzem Maibachem (v semináři 1/3 studentů tvořili němečtí bohoslovci) na exercicie, které pořádal o. Ferdinand Kastner, blízký spolupracovník o. Kentenicha, v polském pohraničí o Velikonocích 1934. Na závěr o. Kastner pozval účastníky k návštěvě Schönstattu. Z hradeckých bohoslovců toho využili dva: Petr Štěpánek a Albín Pachl. Po návratu z Schönstattu se Petr Štěpánek a další bohoslovci, kteří také uzavřeli

úmluvu lásky s Pannou Marií, pravidelně scházeli na duchovních cvičeních, které nadále vedl o. Kastner, tentokrát již na území Východních Čech. Tyto kurzy, jak jim říkali, pokračovaly i po jejich vysvěcení na kněze v r. 1936. Patří k nim o. Jan Filip, o. František Kolář, o. Karel Šrajbr, o. Karel Výprachtický, o. Josef Čihák a další. Když se pak o. Štěpánek dostal do Schönstattu podruhé v roce 1938, začal přemýšlet, kde by se jako

duchovní rodina Apoštolského hnutí, jak se tehdy oficiálně nazývali, scházeli, které místo tady u nás by jim bylo duchovním domovem podobně jako v Schönstattě. Myslel na několik poutních míst: Malé Svatoňovice, Luže, Rokoli, horu Matky Boží v Králíkách.

Ze všech těchto míst v Rokoli pocítili, že to je to pravé místo. Otec Štěpánek vzpomíná: „Na konci kurzu u o. Šnajdra v Kyšperku (dnes Letohradu) jsme jeli zpět přes Pastviny do Rokole, abychom tam ukončili u Panny Marie. Tehdy, bylo to v srpnu 1939, jsme se shromáždili všichni, vešli jsme se do kapličky všichni z celého toho autobusu. Pak jsme si zazpívali některé písně, obnovili zasvěcení Panně Marii a všem se nám zdálo, že jsme jaksí doma, že toto místo je zvlášť pro nás vhodné. Tomu napomáhalo také to, že v Novém Hrádku je ustanoven jeden z našich nejobětavějších kněží, o. Kolář, který by nás byl ochoten přijmout do katolických rodin a tak by se mohly uskutečňovat naše kurzy na Novém Hrádku ve spojení s Rokolí.“ Od té doby se kurzy konaly v na Hrádku i jiných místech působení schönstatských kněží nejen pro kněze, ale i dívky, které se pak rozhodly pro zasvěcený život jako Mariiiny sestry a dílo se i v obtížných podmínkách náboženské nesvobody šířilo dál.

Otci Štěpánkovi, zakládající generaci schönstatských kněží a Mariiných sester jsme vděční za to, že dnes Panna Maria – Matka třikrát Podivuhodná, působí v našich společenstvích, rodinách a srdcích.

Tomáš Mičaník

ŘÍJNOVÝ TÝDEN 2018 - II.

PRÁCE ÚČASTNÍKŮ ŘÍJNOVÉHO TÝDNE PAK VYCHÁZELA Z TOHO, CO JSME NE SLYŠELI, ALE DO HLOUBI SRDCE ZAŽILI – ať v postavě P. Štěpánka nebo v představě takového úplně obyčejného radostného svatého všedního dne. – a tak se

naše hodnoty točily kolem pramene, zdroje kolem atmosféry radosti, pravdivosti ve vztazích i životě,

- Až jsme došli k pojmům, jako:
- Oběť, která působí radost
- Hnízdo u pramene
- S větší láskou do všedních dní
- Vztahy jako odpověď na lhostejnost doby
- Z pramene lásky rosteme ke svatosti
- Uprostřed světa růst a zrát ke svatosti
- Růst a zrát v organismu vazeb, upoutání
- Žít svatost jako radost z lásky

A z toho všeho byl už jen krůček k vyjádření:

„JSI PRO MNE DAREM A CESTOU KE SVATOSTI.“

Tentokrát jsme museli svoje myšlenky nechat uležet přes noc a teprve v neděli jsme dokončovali návod, jak si s tou jednou větou poradit, aby se neztratilo bohatství myšlenek a ideálů, které jsme do těch několika slov chtěli vtělit. A tak z toho vznikl list, který jste dostali od vedoucích svých složek a je k nahlédnutí i na webu.

Učit se této ctnosti můžeme u Josefa Englinga. P. Kentenich toho o svatosti namluvil spousty, ale hlavně ji žil. Napsala o tom hodně Anete Nailisová v díle SVATOST VŠEDNÍHO DNE, nebo ve zkratce v sešitku POSVĚCENÍ VŠEDNÍHO DNE.

„MÁM Z VÁS RADOST, DĚCKA.“

Druhou podstatnou částí říjnového týdne byla poděkování P. Zdeňkovi Králíkovi za skoro 30 let v čele hnutí. Po mši svaté dostal kytici v barvách štol a večer po přípitku jsme vzpomínali na zážitky, které jsme s ním za ten dlouhý čas směli mít. Na dobu, kdy byl lékařem a ještě ne knězem, na zakázaná setkání

uprostřed lesů, ale i za hranicemi země, na první pouť do Schönstattu dvěma autobusy v roce 1990, na klučíči šelety i exky rodin, na přípravy na zasvěcení, na říjnové týdny. A především na jeho slova povzbuzení „mám z vás radost, děcka!“

Sestra Václava jako každoročně nachystala přes noc dárky v barvě ročního proudu. Došli jsme svíčky s datem 15. 9. 2018 a rukopisem zakladatele – „Jdeš se mnou, dítě?“ a sirky s ročním mottem převázané mašličkou, abychom věděli, že „jsi pro mne darem“.

Předával nám je P. Zdeněk, a protože jsme věděli, že je to naposledy, protože jeho mandát vedoucího hnutí končí, přijímali jsme celou bytostí jeho otcovské požehnání a on nám celým svým otevřeným srdcem žehnal, svolával Boží milosrdenství a vyzbrojoval nás nejen pro příští rok, ale pro celé naše poslání dál. A jeho „mám z vás radost, děcka“, nám bude znít v uších i v dalších všedních dnech.

K. Stejskalová

ŘÍJNOVÝ TÝDEN V ROKU 2018

Jaký byl letošní již uplynulý Říjnový týden? Byl naplněný rodinnou vzájemností, radostí ze sdílení a společné práce. Všechny přednášky, modlitby, adorace, mše svaté byly velmi povzbuzující, inspirující a probouzející nadšení.

Tomáš Mičaník nás nejprve přenesl do doby dávno minulé a s velkým zaujetím nám přiblížil a odhalil kořeny českého Schönstattu. Provázeli jsme P. Štěpánka dětstvím, dospíváním, dobou studií, rozhodnutím pro kněžství, vysvěcením na kněze a v začátcích jeho kněžské služby. V období nacistické okupace byla jeho cesta k objevení schönstattského světa, vyrůstajícího z Úmluvy lásky, plná dobrodružství a viditelných stop Boží lásky a pozornosti. Doufáme, že kniha o P. Štěpánkovi brzy vyjde a bude moci obohatit nejen naše knihovničky, ale i naše srdce.

P. Heinrich Walter měl přednášky dvě, jednu pro delegáty Říjnového týdne a druhou

i pro zájemce, kteří přijeli do sálu v domě Mariiných sester.

Jeho první přednáška byla o pedagogice vazeb a podělím se zde o jednu myšlenku: „Vztahy rostou pomalu, potřebují hodně péče, musí být zakořeněny v lásce a propojeny s emocemi. Pak zůstanou trvalé“

Další přednáška se věnovala tématu svatosti všedního dne. „Co mne motivuje, abych zvolil cestu ke svatosti?“ „Jako Bohem milovaní a vyvolení si máme obléci roucho svatosti!“

Josef Engling se osvědčil ve válce na frontě. Chtěl obyčejné věci dělat dobře. Napsal: „Jsem zvláštní člověk, před pár dny, když vpravo vlevo ode mě padaly granáty, modlil jsem se k Panně Marii a v duchu jsem se přenesl do kapličky. Bylo to jako u maminky, necítil jsem žádný strach.“ „Schönstattský člověk neutíká ze zlého světa, ale jde do něj, aby ho utvářel.“

Mezi přednáškami probíhaly skupinky, a v nich proudilo bohatství života a pramínky jednotlivých sdílených zkušeností z našeho života víry a z našeho naslouchání hlasu doby se slily v jediný proud: „Jsi pro mne darem a cestou ke svatosti.“

Co ještě jsme prožili? Rodinný večer s poděkování P. Zdeňkovi za jeho věrné doprovázení české schönstattské rodiny od sametové revoluce až po současnost. Výborné víno z vinařství rodiny Esterkovy nám bylo zdrojem a pramenem radosti. Při něm jsme dlouho do noci vzpomínali na naše zážitky s P. Zdeňkem a promítali fotky.

Krásné video z pouti a předání darů české schönstattské rodiny pro Belmonte a také svědectví o hlubokém prožitku všech, kteří se zúčastnili této cesty, o atmosféře otevřenosti, která vyústila v korunovaci Panny Marie za nového vedoucího českého schönstattského hnutí. Alka Michalicová nás svým vyprávěním přenesla do Říma, srdce církve a živě nám vyprávěla o průběhu celé pouti.

Slavnost vyslání v původní kapličce Betlém završila celé setkání, ze kterého jsme všichni odjížděli do svých domovů naplnění a obohaceni. Kéž se tento proud šíří dál a rozvine se v mohutnou řeku.

Hana Nečasová

DÍVČÍ MLÁDEŽ A SPOLEČENSTVÍ MLADÝCH ŽEN

Na Říjnový týden jsme jely jako zástupkyně za dívčí mládež a společenství mladých žen, které se schází v Brně.

Na akci jsme dojely v pátek odpoledne, když už byla v plném proudu. Příjezd na poklidné poutní místo nápadně kontrastoval s hektickou atmosférou Brna, které jsme opustily. K tomu, abychom ze sebe setřásly všední starosti a naladily se na duchovní program nám kromě odpolední přednášky a diskuze ve skupinkách pomohla zejména večerní adorace v kapliče. Sobota proběhla ve znamení diskuzí o novém mottu pro příští rok. Po dopolední přednášce P. Heinricha Waltera, která nám představila kentenichovský organismus vazeb aplikovaný na dnešní dobu, jsme se sešli v menších skupinkách a sdíleli své dojmy. Skupinky byly záměrně rozdělené napříč generacemi. Přesto, či právě proto se rozvinuly plodné diskuze, v nichž byl slyšet i náš hlas, ačkoli ostatní (pravidelní) účastníci měli nepoměrně větší vědomosti o probíraných specificky schönstattských tématech. Na vítězné variantě motta se nakonec těsně shodla nadpoloviční většina, přestože během diskuze často zazníval i motiv hnízda, které použil v dopolední přednášce P. Walter jako metaforu pro domov, který si postupně budujeme v srdci druhých a v Bohu. Sobotní večer panovala uvolněná atmosféra, někteří účastníci vzpomínali na své zážitky s P. Zdeňkem, který letos končí ve funkci vedoucího hnutí. Jeho nedělní vyslání, adresované osobně každému z nás, nás dále

provází všedním dnem, v jehož zaběhnutých kolejích jsme se duchovně osvěženy opět ocitly.

Veronika Králová, Klára Buchníčková

ŘÍJNOVÝ TÝDEN 2018

Jet na Říjnový týden do Rokole, je pro mne totéž jako navštívit své rodiče, rodný dům, setkat se se sourozenci... Vždycky se na něj moc těším a vždycky (ať už mu předchází cokoliv) se najednou na poslední chvíli vyskytne nějaká překážka. Člověk se tomu už ani nediví, jen je zvědav: „Co to letos bude?!“ Letos to byla jen závada na motoru auta. Kvůli ní bylo před tím v servisu, a protože se cestou do Rokole tatáž kontrolka zase rozsvítila, nezbylo, než se vrátit zpět do servisu (do Přerova) a poruchu za cenu pozdního příjezdu odstranit.

Tak se stalo, že jsem s Mladou Cvánovou z Dolních Bojanovic, (která na mě čekala 1½ hod. v České Třebové), přijela do Rokole až po mši svatou. Mši svatou ve svatyni u pramene se totiž ve čtvrtek večer 18. 10. 2018 v 18 hod. Říjnový týden 2018 zahajoval. Naše třetí delegátka z ligy sch.maminek - Kristina Janečková z Chocně přijela do Rokole hned odpoledne. Stejně tak odpoledne dorazila na zahájení ŘT většina delegátů – zástupců jednotlivých složek Schönstattského hnutí u nás. Jen ti, kteří nedostali v práci volno, přijeli až v pátek. Celkem bylo na ŘT 2018 přítomno kolem 33 delegátů z řad kněží, rodin, Mariiných sester, paní ze Schönstattu, svazových žen, mužské a dívčí mládeže, ligy mužů, ligy žen, ligy maminek a putovních svatyněk. Po večeři jsme si v rodinném schönstattském

kruhu vyprávěli zážitky, jak a čím nás obohatil Rok P. Kantenicha. Jak jsme v našich složkách žili minulý říjnový proud „Vy ho svatořečte!“ Zavzpomínali jsme na jeho nedávné ukončení v sobotu 15. září 2018 na různých místech naší vlasti. Pozdě večer jsme shlédli film, který během pouti centrály do Říma - Belmonte ve dnech 27. 9.–1. 10. 2018 natočil Petr Zborník z Prahy (institut rodin). Při této pouti byly požehnány: Myslbekův kříž, obraz MTA (v rámu s mnohačetnou symbolikou), Pražské Jezulátko a umístěny do české místnosti v Domě P. Kantenicha. V den odjezdu z Říma v pondělí 1. října 2018 slavili členové centrály před východem slunce ve svatyni Matri ecclesiae mši svatou. Při ní s důvěrou svěřili MTA - Královně korunované Svatováclavskou korunou - Schönstattské hnutí v naší vlasti. S dětskou důvěrou ji prosili o ustanovení nového vedení českého Schönstattu. To vše jsme si při sledování videa znovu s vděčností připomněli.

Letošnímu ŘT dala název stěžejní věta z poselství Jubilea 2014:

„Na cestě do budoucnosti:

- **volíme cestu svatosti**
- **žijeme autentické a pevné vazby**
- **rozhodujeme se pro misionářské poslání, (pro apoštolát)**

Kdo povolanejší by nám mohl k těmto třem aspektům naší cesty do budoucnosti říct něco podstatného, než člověk, který byl v době Jubilea 2014 předsedou generálního presidia Mezinárodního Sch. hnutí – P. Heinrich Walter I. Sch. Byl proto českou sch. rodinou na ŘT 2018 pozván, pozvání přijal, strávil s námi celý ŘT a obdaroval nás dvěma přednáškami.

Pátek (19. 10. 2018) jsme začali mši sv. ve svatyni Betlém. Po snídani nás Tomáš Mičaník z Ostravy (svaz rodin) v přednášce „Pohled do dějin českého Schönstattu“ blíže seznámil s životem (jen do r. 1945) P. Petra Štěpánka, který 11. 8. 1939 spolu s jinými mladými muži uzavřeli v rokolské kapliče s MTA první úmluvu lásky na našem území a stali se tak zakládající generací u nás. Příští rok tomu bude už 40 let! Nanejvýš poutavý výklad doprovázel Tomáš Mičaník promítáním fotografií. Obdivovala jsem jeho fundovanou badatelskou práci a s povděkem přijala jeho odhodlání pokračovat v ní dál (i po r. 1945) s cílem vydat životopis P. Štěpánka. Po přednášce jsme se rozdělili do 4 skupin k diskusi a reflexi toho, co jsme slyšeli. Také po přednáškách P. Waltera jsme se vždy k takovýmto reflexím ve skupinkách scházeli. Výstupy z nich nás pak v sobotu motivovaly při hledání společného říjnového proudu.

Ale vraťme se zpět k pátku. Po skupinkách a obědě bylo osobní volno ukončené společnou modlitbou růžence. Odpolední blok programu začal přednáškou P. Waltera (2x45 min., tlumočenou P. Danielem) na téma: „Žijeme autentické a silné vazby“. V ní P. Walter hovořil o tvůrčí věrnosti, kdy se člověk z lásky a svobodně rozhoduje se vázat. Jak v přirozené, tak v nadpřirozené rovině. Pevnost vazeb umožňuje člověku unést velmi silné zatížení. Že jde o zásadní věc vyplývá z toho, že absence pevných vazeb je v dnešní společnosti důvodem rozpadu manželství, dezertace z duchovních povolání a všudypřítomného syndromu „tekutých písků“ v naší společnosti. Po reflexi ve skupinkách a večeři jsme v Betlémě spočinuli před svátostným Kristem v hodinové adoraci. A bylo nám tam moc dobře,

mnohé jsme si na kolenou propojili a hlouběji uvědomili. A z toho také spontánně Bohu děkovali, klaněli se, chválili a prosili...

Sobotní dopoledne (20. 10. 2018) vyplnila druhá přednáška P. Waltera na téma: „Volíme cestu svatosti, cestu růstu a zrání.“ Na rozdíl od té páteční byla přístupná širší schönstattské rodině a proto se konala v sále provinčního domu Mariiných sester. P. Walter hovořil o svatosti jako harmonii vazeb na Boha, lidi, místa, věci, práci, ideály a to v takové míře a vyváženosti, která je Bohu nanejvýš milá. Po přednášce jsme v pravé poledne s našimi kněžími P. Františkem Mrázem, P. Heinrichem Walterem, P. Zdeňkem Králíkem, P. Danielelem Bořkovcem slavili v domácí kapli provinčního domu mši sv. Po ní jsem měla tu čest poděkovat P. Zdeňkovi jménem jeho „milé schönstattské rodiny“ za jeho mnohaletou službu vedoucího Schönstattského hnutí ČR, za jeho obětavost, síly a čas, který nám daroval a svěřit jej MTA. Následoval oběd v poutním domě. Po něm ve skupinkách reflexe k dopolední přednášce a pak už jsme se sešli v plénu, abychom představili výstupy z reflexí jednotlivých skupinek. Celou tuto náročnou finální práci moderovala Katka Stejskalová (institut rodin). Ve výstupech rezonovaly pojmy: svatost, vztahy, radost, pramen, hnízdo... Byla už tma a my jsme po diskuzích a 2 kolech hlasování dosud nedospěli k slovnímu vyjádření říjnového proudu... Do toho přivezli z Hrádku večeri a tak jsme se rozhodli nenechat ji vychladnout... V 19:30 jsme se dali znovu do práce, abychom po půlhodině a třetím hlasování došli k následujícímu vyjádření poselství ŘT 2018:

„Jsi pro mne darem a cestou ke svatosti.“

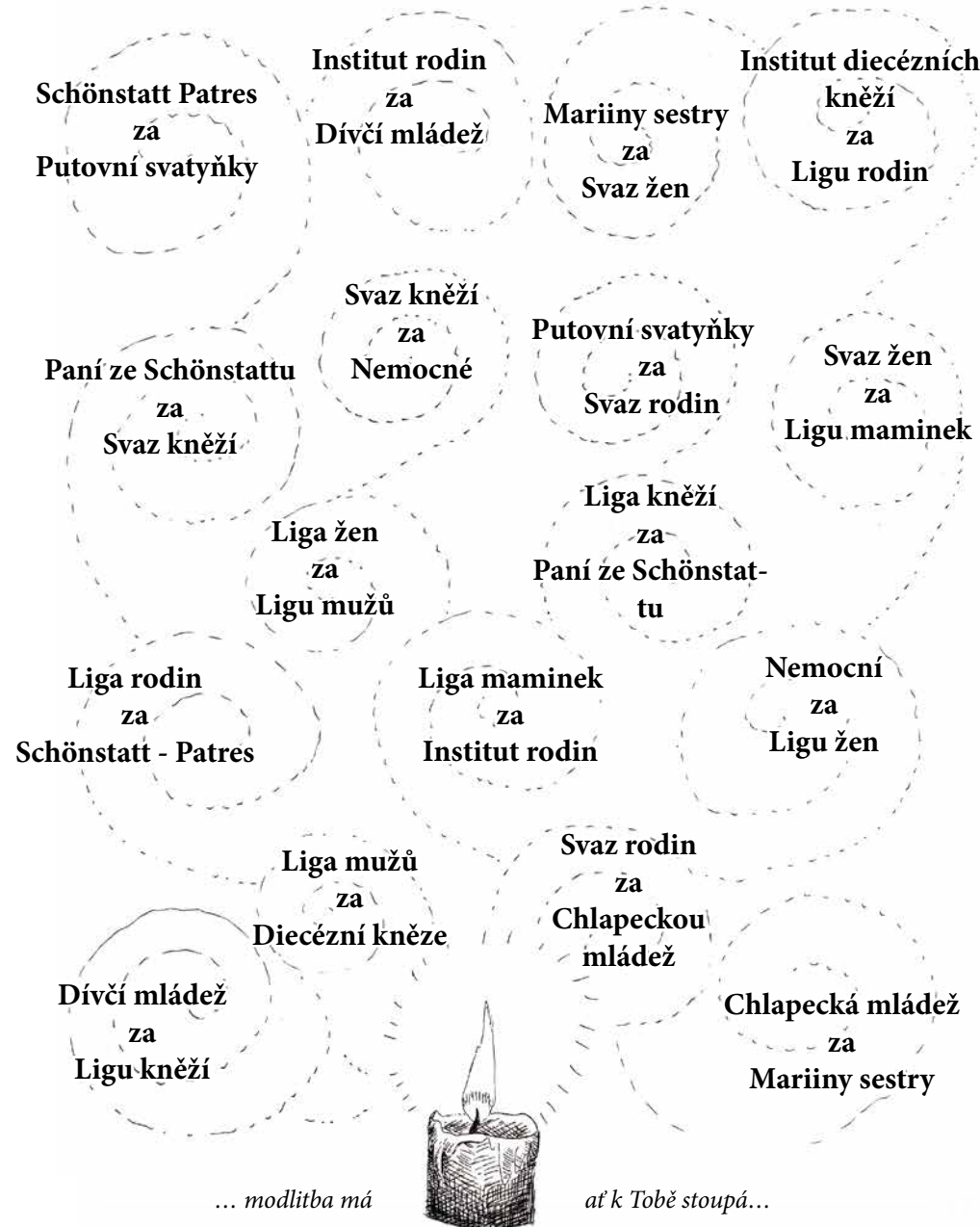
Opravdu šťastní v rodinné, radostné pohodě jsme zazpívali vděčně Magnificat. Díky kuchyni Mariiných sester a importu ušlechtilého vína z jižních svahů Esterkových mutěnických vinic jsme říjnový proud 2018 oslavili i po přirozené stránce. Rodinný večer se protáhl až do pozdních nočních hodin.

Nedělní mši svatou (21. 10. 2018) jsme ráno slavili opět v kapli provinčního domu. Následovala snídaně v poutním domě a po ní jsme v rodinném kruhu měli každý možnost shrnout své dojmy z ŘT, říct, co si osobně od násim a jak poselství ŘT 2018 předám dál do své složky. I to, jak jej budu ve svém životě (tam kde žiji a pracuji) předávat dál. Pak jsme se vydali do svatyně Betlém, kde nás dosavadní vedoucí Sch. hnutí – P. Zdeněk Králík vyslal do apoštolátu s úkoly, které vyplývají z postavení každého z nás. Po společné obnově úmluvy lásky jsme se nakonec pomodlili stejnou modlitbou jako naše centrála ráno 1. října 2018 před obrazem MTA ve svatynce Matri ecclesiae v Belmonte. Znovu jsme svěřili v dětské důvěře naší Královně český Schönstatt. Vroucně jsme ji poprosili, aby jej vedla a aby nám darovala nové vedení jako svůj dar. Pak jsme se společně před Betlémem vyfotili a vrátili do poutního domu k obědu. Po něm jsme se s vědomím vzájemného a pevného provázání (mezi sebou, s MTA a skrze Ni s Bohem) rozjeli na všechny strany, abychom se pustili do naplnění toho poslání, které nám bylo právě svěřeno.

*Růžena Jurečková
Liga schönstattských maminek*

VZÁJEMNÉ MODLITBY

jako vyjádření rodinnosti českého sch. hnutí

... modlitba má

ať k Tobě stoupá...